

Hoe leg je een goede basis voor een natuurrijke stad?

De roep om een natuurrijke stad klinkt in steeds meer gemeenteraden. Maar hoe geef je daar als nieuw raadslid concreet vorm aan? Zeker als je inzet op ecologische kwaliteit? In deze reeks volgen we stap voor stap hoe een raadslid dit aanpakt. In dit eerste deel staan twee fundamentele stappen centraal: het begrijpen van wat er al ligt, en het bepalen van een eigen politieke koers.

Auteur: Marijke Wempe

De eerste stap is het zorgvuldig inlezen in bestaand beleid. Gemeenten beschikken vaak over een breed scala aan documenten: van omgevingsvisies tot biodiversiteits- en klimaatadaptatieplannen. Wie daar oppervlakkig doorheen gaat, mist de kern. De vraag is namelijk niet alleen of er beleid is, maar vooral hoe concreet dat beleid is. Veel plannen bevatten ambities als 'meer groen' of 'een hogere soortenrijkdom'. Dat klinkt goed, maar is nauwelijks meetbaar. Wanneer is zo'n doel bereikt? Als er ergens één soort bij komt? Of als hele wijken ecologisch rijker worden?

Juist die meetbaarheid is cruciaal. Zonder concrete doelen wordt het voor de gemeenteraad lastig om te sturen en om het college ter verantwoording te roepen. Denk bijvoorbeeld aan doelen als het aantal vierkante meters dat per jaar wordt omgevormd naar kruidenrijke bermen. Dat zijn afspraken waar je op terug kunt komen: dit zou gebeuren, waarom is dat nog niet gedaan?

Begrijpen wat er al ligt en wat het écht betekent

Naast het inlezen vraagt deze stap ook om observatie in de praktijk. Hoe ziet het stedelijk

groen er daadwerkelijk uit? Welke soorten groeien er? Hoe wordt er gemaaid en beheerd? En net zo belangrijk: sluit de uitvoering aan op de plannen? Daar zit vaak een spanningsveld, want beleid wordt geschreven 'aan de bureautafel', terwijl de uitvoering bij de buitendienst ligt. Wat op papier volstrekt logisch klinkt, is in de praktijk niet altijd praktisch uitvoerbaar. Bovendien heb je ook te maken met opvattingen over wat 'netjes' is en wat niet.

Van analyse naar politieke koers

Na de analyse volgt de politieke vertaling. Wat betekent 'een groene stad' voor jou als raadslid? Voor de één gaat het om meer bomen en schaduw, voor de ander om onderhoudsarm groen, en voor weer een ander om maximale biodiversiteit. Wie inzet op ecologische kwaliteit en inheemse soorten, moet die keuze expliciet maken en onderbouwen. Waarom zijn soorten van hier belangrijk? Wat leveren ze op voor bestuivers, bodemleven en uiteindelijk ook voor de mens? En hoe verhoudt dat zich tot andere belangen, zoals kosten en beheer? Binnen de fractie is dit het moment om niet alleen idealen te formuleren, maar ook scherpe keuzes te maken. Wil je standaard inzetten op inheemse beplanting bij herinrichting? Streef

Een berm in Groningen (Beeld: Cruydt-Hoeck)

je naar een 'ecologische plus' bij nieuwe projecten? Of ligt de prioriteit bij het aanpassen van beheer?

Tegelijkertijd vraagt deze stap om realisme. Op sommige plekken is volledige inheemse beplanting bijvoorbeeld niet haalbaar. Een combinatie met cultivars die ook geschikt zijn voor bestuivers is dan een werkbare tussenstap. Dit soort keuzes maken het beleid daadwerkelijk uitvoerbaar.

De praktijk: waar het schuurt

Biodiversiteitsplannen vragen vaak om structurele investeringen, terwijl gemeentelijke budgetten onder druk staan. Incidenteel geld voor kleinschalige projecten is meestal wel te vinden, maar langdurige financiering is vaak lastiger te organiseren. Daarom is het verstandig om kansen met elkaar te verbinden. Door andere opgaven, zoals herinrichting, hittestress of waterbeheer, te koppelen aan biodiversiteitsherstel, wordt het makkelijker om maatregelen

door te voeren én zichtbaar resultaat te laten zien.

Ook draagvlak onder inwoners is essentieel. Hoewel vrijwel niemand tegen een groenere stad is, verschillen de beelden van wat 'goede natuur' is sterk. Inwoners zijn vaak gehecht aan bestaand groen en kunnen fel reageren op veranderingen, zelfs als die ecologisch gezien een verbetering zijn. Daarnaast speelt gedrag een rol: een bloemrijke berm kan verdwijnen als bewoners deze zelf gaan maaien omdat ze het 'rommelig' vinden. Dat maakt duidelijk dat beleid alleen niet genoeg is. Inwoners moeten meegenomen worden in het verhaal én het gevoel krijgen dat ze invloed hebben.

Politieke timing en invloed

Belangrijk om te weten is dat je de meeste invloed kan uitoefenen in het begin van het proces: in het ontwikkelen van visies, coalitieakkoorden en beleidsplannen. Daar worden de kaders bepaald waarbinnen de plannen

worden uitgewerkt. Dat maakt dit ook een strategische fase voor raadsleden om biodiversiteit te verankeren. Tegelijkertijd zijn er volop momenten om bij te sturen. Denk aan bestemmingsplannen of herinrichtingsprojecten, waar biodiversiteit een indirecte rol speelt.

Een realistisch vertrekpunt

Wat deze eerste stappen laten zien, is dat werken aan een groene stad niet alleen een inhoudelijke, maar ook een sociale opgave is. Het vraagt om scherpe doelen, een duidelijke visie, gevoel voor uitvoering én aandacht voor draagvlak. Daarmee wordt de basis gelegd voor de volgende stappen: het agenderen van het onderwerp, het overtuigen van collega's en uiteindelijk het realiseren van een stad waarin natuur niet alleen aanwezig is, maar ook werkelijk leeft.

Wil je advies op maat? De adviseurs van Cruydt-Hoeck staan voor je klaar om je daarbij te helpen!

Biodiversiteitsplannen vragen vaak om structurele investeringen, terwijl gemeentelijke budgetten onder druk staan

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!